

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ВИВЧЕННЯ
ПРОБЛЕМ ЗЛОЧИННОСТІ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. В. СТАШИСА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради НДІ ВПЗ імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України
протокол № 9 від 4 вересня 2023 р.
Директор

Владислава БАТИРГАРЕЄВА

СИЛАБУС

**СУЧАСНА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ВИКЛАДАЧІ	
<i>Батиргарєєва Владислава Станіславівна</i> , директор НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, доктор юридичних наук, професор	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	vladis2229@ukr.net
<i>Борисов Вячеслав Іванович</i> , радник при дирекції НДІ ВПЗ імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	borisov_v.i@ukr.net
<i>Глинська Наталія Валеріївна</i> , завідувач відділу дослідження проблем кримінального процесу та судоустрою НДІ ВПЗ імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	nataglynska@gmail.com
<i>Пащенко Олександр Олександрович</i> , завідувач відділу дослідження проблем кримінального права НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, доктор юридичних наук, доцент	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	opashchenko77@ukr.net

<i>Авдеева Галина Костянтинівна</i> , провідний науковий співробітник лабораторії «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	gkavdeeva@ukr.net
<i>Колодяжний Максим Геннадійович</i> , завідувач відділу кримінологічних досліджень НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	mkolodyazhny@ukr.net
<i>Євтєєва Дарина Петрівна</i> , заступник директора з наукової роботи НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, кандидат юридичних наук, старший дослідник	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	evteeva.dar@gmail.com
<i>Шрамко Сабріє Сейтжелієвна</i> , старший науковий співробітник відділу кримінологічних досліджень Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України, кандидат юридичних наук, старший дослідник.	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	sabrieshranko@gmail.com
Назва освітньо-професійної програми	Право
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	08 Право, 081 Право
Статус дисципліни	Дисципліна циклу професійної підготовки обов'язкової компоненти, викладається у 1 та 2 семестрах I курсу в обсязі 7 кредитів
МОВА ВИКЛАДАННЯ	Українська
ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Консультації навчальної дисципліни відбуваються: аудиторні консультації – аудиторія № 403 згідно з графіком консультацій; онлайн консультації – через Zoom за попередньою домовленістю з викладачем. Для погодження часу он-лайн консультації слід писати Пащенко О. О. на електронну пошту opashchenko77@ukr.net або телефонувати за номером +38 057 715-62-08. Пропуск занять: Для відпрацювання пропущених занять, узгодження виду відпрацювання та ін. питань слід звернутись до Пащенко О. О. на електронну пошту opashchenko77@ukr.net або зателефонувати за номером +38 057 715-62-08
ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Прослуховуючи цей курс, здобувачі погоджуються виконувати вимоги принципів академічної доброчесності: - розв'язувати всі завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб; - надавати для оцінювання лише результати

	<p>власної роботи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - не вдаватися до кроків, що можуть у нечесний спосіб покращити власні результати навчання чи погіршити/покращити результати інших здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; - ні в який спосіб не публікувати відповіді на питання, що ставляться в рамках навчальної дисципліни для оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	Надання здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії системи знань щодо сутності основних різновидів сучасних правових систем світу та основних тенденцій розвитку сучасної правової системи України, а так само про презентацію отриманих результатів, та оволодіння ними універсальними навичками дослідника та правозастосувача для їх використання у подальшій науковій та практичній діяльності за фахом.
ФОРМАТ КУРСУ	Форма навчання – денна / заочна.
ФОРМИ І ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	Види навчальних занять: лекції, семінарські, індивідуальна робота, індивідуальні консультації, елементи дистанційного навчання, проміжний та підсумковий контроль.
ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА	<ul style="list-style-type: none"> – вивчення додаткових нормативних і літературних джерел щодо організації і проведення наукових досліджень та розв’язання наукознавчих проблем; – участь у наукових заходах, тематикою яких є, зокрема, проблеми наукознавства; – підготовка наукових доповідей та їх презентація з проблемних питань наукознавства; – написання наукових есе, рефератів, наукових оглядів, контрольних робіт, статей та тез наукових доповідей з окремих наукознавчих проблем; – узагальнення юридичної практики, необхідної для аналізу і розв’язання наукознавчих проблем; – інші форми індивідуальної роботи за узгодженням з викладачем.
ФОРМИ КОНТРОЛЮ	Проміжний контроль – у формі заліку, підсумковий контроль – у формі екзамену
ПРЕРЕКВІЗИТИ	Теорія держави та права, конституційне право
НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ	Мультимедійне обладнання, комп’ютерне забезпечення з виходом в мережу Інтернет
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	<p>За результатами освоєння навчальної дисципліни повинен продемонструвати такі <i>результати навчання</i></p> <p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструвати розуміння сутності впливу світових та регіональних тенденцій розвитку суспільства на формування сучасної правової

системи України, а також принципу наступності у правовій системі суспільства як такого;

- показати обізнаність щодо теоретичних основ процесу закріплення загальнообов'язкових правил поведінки у відповідних формах (джерелах) права, особливостей дії конкретних різновидів форм (джерел права) (у тому числі нормативно-правового акта, судового прецеденту, правового звичаю, нормативно-правового договору, правової доктрини, судової практики);

- описати основні підходи до праворозуміння у сучасному світі та сутність нормативної (позитивістської) концепції праворозуміння у сучасній правовій системі України;

- показати обізнаність щодо принципів обрання методології пізнання сучасної системи українського права;

- визначати вихідні положення щодо меж правового регулювання суспільних відносин;

- демонструвати розуміння критеріїв поділу права на галузі, форм реалізації норм права, відмінностей між системою права та системою законодавства;

- показати обізнаність щодо основних положення теорії законності та верховенства права;

- описати вимоги до юридичної регламентації нормотворчої діяльності;

- демонструвати знання про критерії оцінки, стан і шляхи вдосконалення законодавства України;

- визначати сутність та призначення юридичної діяльності у державі, а також юридичних механізмів притягнення особи до різних видів відповідальності;

- описати систему і напрями реформування юридичної освіти в Україні, проблеми і пріоритети сучасної української юридичної науки;

- показати обізнаність щодо шляхів підвищення ефективності правової політики;

Уміння:

- самостійно виявляти та здійснювати аналіз тенденцій глобалізаційних та євроінтеграційних процесів на формування сучасної правової системи України;

- правильно встановлювати сутність функцій права у системі регуляторів суспільної поведінки;

- системно застосовувати методологічний інструментарій для пізнання правових феноменів;

- здійснювати порівняльний теоретичний аналіз переваг і недоліків різних форм (джерел) права залежно від цілей правового регулювання;

- здійснювати пошук форм (джерел) національного, європейського і міжнародного

	<p>права за допомогою відповідних інформаційних баз і правильно посилатися на них;</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати роль та призначення різних соціальних інституцій у механізмі правового регулювання; - вільно орієнтуватися в проблемах поділу права на окремі галузі; - проводити відмежування системи права від системи законодавства; - давати сутнісно-сміслові характеристики верховенства права та законності; - правильно використовувати юридичну термінологію. 	
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ		
Змістовний блок I:		
Правова система, право та праворозуміння. Методологія в пізнанні сучасної системи українського права.		
Лекція	ТЕМА № 1. Сучасні правові системи суспільства: поняття, характерні ознаки та різновиди. Вплив глобалізаційних та євроінтеграційних процесів на формування сучасної правової системи України	4
Семінарське заняття 1	Правові системи суспільства та правові сім'ї: загальна характеристика та типологія	2
Лекція	ТЕМА № 2. Право у сучасному суспільстві: сутність та функції	2
Лекція	ТЕМА № 3. Наукові концепції праворозуміння. Значення нормативної (позитивістської) концепції праворозуміння у сучасній правовій системі України	4
Семінарське заняття 2	Наукові концепції праворозуміння: зародження, еволюція та сучасний стан	2
Змістовний блок II:		
Правове регулювання, джерела та норми права. Проблеми поділу права на галузі.		
Лекція	ТЕМА № 4. Система правового регулювання в Україні	4
Семінарське заняття 3	Система правового регулювання в Україні	2
Лекція	ТЕМА № 5. Джерела (форми) сучасного права в Україні	2
Семінарське заняття 4	Джерела (форми) сучасного права в Україні	2
Лекція	ТЕМА № 6. Проблеми поділу права на галузі. Матеріальне і процесуальне право.	2
Лекція	ТЕМА № 7. Норми права: проблеми визначення поняття, різновидів, і структури. Реалізація норм права: поняття і форми.	4
Семінарське заняття 5	Норми права: проблеми визначення поняття, різновидів, і структури. Реалізація норм права: поняття і форми.	2

Змістовний блок III: Система права і система законодавства, законність і верховенство права. правові відносини та юридична практика. Правопорушення та юридична відповідальність.		
Лекція	ТЕМА № 8. Система права і система законодавства	4
Семінарське заняття 6	Система права	2
Лекція	ТЕМА № 9. Законність і верховенство права: проблеми співвідношення в сучасній правовій системі	2
Семінарське заняття 7	Тлумачення принципу верховенства права у практиці Європейського Суду з прав людини. Принципи субсидіарності та пропорційності як складові змісту верховенства права.	2
Лекція	ТЕМА № 10. Правові відносини: проблеми визначення поняття і структури	2
Семінарське заняття 8	Правові відносини	2
Лекція	ТЕМА № 11. Юридична практика: поняття, система, суб'єкти. Стандарти і принципи професійної юридичної діяльності.	2
Семінарське заняття 9	Юридична практика: поняття, система, суб'єкти. Стандарти і принципи професійної юридичної діяльності.	2
Лекція	ТЕМА № 12. Правомірна поведінка і правопорушення. Юридична відповідальність.	2
Семінарське заняття 10	Правомірна поведінка і правопорушення. Юридична відповідальність.	2
Змістовний блок IV: Юридична освіта і наука. Правова політика та правосвідомість.		
Лекція	ТЕМА № 13. Юридична освіта в Україні: система і напрями реформування	2
Семінарське заняття 11	Юридична освіта в Україні: система і напрями реформування	2
Лекція	ТЕМА № 14. Юридична наука в Україні: система і напрями реформування	2
Семінарське заняття 12	Юридична наука в Україні: система і напрями реформування	2
Лекція	ТЕМА № 15. Правова політика і правова ідеологія	2
Семінарське заняття 13	Правова політика в сучасному суспільстві та її основні ознаки. Особливості формування наукової думки про правову ідеологію та основні етапи її розвитку. Сучасні концепції правової ідеології.	2
Лекція	ТЕМА № 16. Правосвідомість і правова культура	2
Семінарське заняття 14	Правова свідомість і правова культура як чинники розбудови української держави та становлення громадянського суспільства.	2

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ			
Форми освітнього процесу, які передбачають оцінювання здобувача	1-й семестр	2-й семестр	
<i>Аудиторна робота</i>	15	15	
<i>Індивідуальні завдання</i>	20		
<i>Контрольні заходи</i>	Проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах/незарах	-
	Підсумковий контроль у формі екзамену	-	50
		Разом:	100
ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ			
Види занять	Кількість балів відповідно до виду заняття (за один вид заняття)	Критерії оцінювання	
<i>Семінарські заняття під час аудиторної роботи</i>	5	відмінний рівень засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки	
	4	добре засвоєння матеріалу з теми, але є не значні помилки	
	3	задовільний рівень засвоєння матеріалу з теми, суттєві і у значній кількості помилки	
	2	поганий рівень засвоєння матеріалу з теми, значна кількість недоліків	
	1	мінімальний рівень засвоєння матеріалу з теми, але достатній для оцінювання	
	0	поверхневий рівень засвоєння матеріалу з теми, велика кількість помилок	
<i>Індивідуальні завдання</i>	5	глибоке знання проблем, пов'язаних із темою завдання (дослідження), вільне володіння матеріалом, вміння самостійно і творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні висновки	
	4	в роботі розкрито основні положення теми завдання (дослідження), але є деякі неточності у викладеному матеріалі, теоретичні поняття недостатньо підтверджені фактичними даними	
	3	основні положення теми завдання (дослідження) розкрито, але деякі питання висвітлено не в повному обсязі та не має підтвердження теоретичних понять фактичними даними, відсутній творчий підхід до дослідження	
	2	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю суттєвих	

		помилки, відсутні самостійні висновки
	1	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, взагалі відсутні висновки, вбачається доволі слабе знання предмета дослідження
	0	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, вбачається відсутність самостійності дослідження
<u>Контрольні заходи:</u>		
- проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах	теоретичний матеріал засвоєно на рівні, достатньому для самостійних висновків
	незарах	теоретичний матеріал не засвоєно взагалі, відсутність уявлення про предмет навчальної дисципліни
- підсумковий контроль у формі екзамену	50	- всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у науково-дослідній роботі
	40	- достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для науково-дослідної роботи
	30	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на екзамені за наявності уявлення про шляхи їх самостійного усунення
	20	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на екзамені при відсутності уявлення про шляхи їх самостійного усунення
	10	- прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - помилки та суттєві неточності у відповіді на екзамені
	0	- відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - відсутність очікуваних результатів навчання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS				
Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в Інституті	Рівень компетентності
A	ВІДМІННО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії має всебічні знання в межах вимог навчальної програми, уміє формулювати висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, творчої діяльності, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.	5	90-100	Високий
B	ДУЖЕ ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії добре володіє вивченим матеріалом з дисципліни в межах вимог навчальної програми, намагається формулювати світоглядні та методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань. Водночас відповідь має певні неточності.	4	80-89	Достатній
C	ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії виявляє знання в межах вимог навчальної програми. Робить спроби формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань. Уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за зразком. Водночас відповідь є недостатньо осмисленою, має помилки і неточності.		70-79	

D	ЗАДОВІЛЬНО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює частину навчального матеріалу і виявляє здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки.	3	65-69	Середній
E	ДОСТАТНЬО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, відтворює значну його частину на репродуктивному рівні. Відповідь має суттєві помилки.		60-64	
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО (з можливістю повторного складання семестрового контролю). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює незначну частину навчального матеріалу виявляє слабку здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.	2	35-59	Низький
F	НЕЗАДОВІЛЬНО (з повторним обов'язковим вивченням залікового кредиту). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.		34 і менше	
Орієнтовний перелік питань до екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Право: поняття та ознаки. 2. Функції права. 3. Соціальні норми: поняття, загальні риси та види. 4. Право і мораль. 5. Право і релігійні норми. 6. Правове регулювання: поняття, зміст, співвідношення з правовим впливом. 7. Сфера, основні напрямки і межі правового регулювання. 8. Предмет правового регулювання. 			

	<p>9. Методи правового регулювання.</p> <p>10. Способи правового регулювання.</p> <p>11. Типи правового регулювання.</p> <p>12. Стадії правового регулювання.</p> <p>13. Механізм правового регулювання: поняття і структура.</p> <p>14. Правові засоби: поняття і різновиди.</p> <p>15. Джерело права: підходи до визначення поняття. Співвідношення понять «джерело права» та «форма права».</p> <p>16. Класифікація джерел права та її критерії. Основні види джерел права правовій системі України.</p> <p>17. Поняття, особливості та види правотворчості. Принципи правотворчості.</p> <p>18. Матеріальне та процесуальне право: поняття та їх співвідношення.</p> <p>19. Сутність процесуального права. Юридичний процес: поняття та структура.</p> <p>20. Норма права: поняття, ознаки.</p> <p>21. Структура норми права. Підходи до розуміння структури норми права. Поняття гіпотези, диспозиції та санкції норми права, їх різновиди.</p> <p>22. Реалізація норм права: поняття і форми.</p> <p>23. Дія норми права в просторі, часі та за колом осіб.</p> <p>24. Поняття системи права та її ознаки. Структура системи права.</p> <p>25. Поняття правової системи. Співвідношення системи права і правової системи.</p> <p>26. Поняття галузі, підгалузі та інститутів права. Їх класифікація.</p> <p>27. Публічне та приватне право: поняття та їх співвідношення.</p> <p>28. Національне та міжнародне право: проблеми співвідношення.</p> <p>29. Поняття та структура системи законодавства. Співвідношення системи законодавства та системи права.</p> <p>30. Відображення в Конституції України принципу верховенства права та вимог, що впливають із нього.</p> <p>31. Верховенство права та верховенство закону: співвідношення понять.</p> <p>32. Розмежування принципу верховенства права з принципами побудови системи нормативно-правових актів (верховенство Конституції, верховенство закону тощо).</p> <p>33. Принцип верховенства права в діяльності Ради Європи.</p> <p>34. Роль Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї у забезпеченні верховенства права.</p> <p>35. Тлумачення принципу верховенства права у практиці Європейського Суду з прав людини, принципи субсидіарності та пропорційності як складові змісту верховенства права.</p> <p>36. Розмежування принципу верховенства права з принципами побудови системи нормативно-правових актів (верховенство Конституції, верховенство закону тощо).</p> <p>37. Співвідношення принципу верховенства права з принципами конституційності та законності.</p> <p>38. Правові відносини: поняття, структура та види.</p> <p>39. Правосуб'єктність. Правовий статус.</p> <p>40. Суб'єкти правових відносин, їх види.</p> <p>41. Суб'єктивні права і юридичні обов'язки суб'єктів правових відносин.</p> <p>42. Об'єкти правових відносин: поняття і види.</p> <p>43. Юридичні факти та їх класифікація. Фактичний склад</p>
--	---

	<p>44. Поняття юридичної діяльності.</p> <p>45. Структура та види юридичної діяльності.</p> <p>46. Поняття та види юридично значущої поведінки.</p> <p>47. Поняття та ознаки правопорушення. Соціальна природа та причини правопорушень.</p> <p>48. Склад правопорушення. Види правопорушень.</p> <p>49. Зловживання правом: поняття, ознаки, види.</p> <p>50. Об'єктивно неправомірне діяння: поняття та ознаки</p> <p>51. Поняття, ознаки та види юридичної відповідальності.</p> <p>52. Принципи та функції юридичної відповідальності.</p> <p>53. Підстави юридичної відповідальності. Підстави, що виключають юридичну відповідальність.</p> <p>54. Поняття юридичної освіти.</p> <p>55. Сучасні вимоги до юридичної освіти.</p> <p>56. Види юридичної освіти.</p> <p>57. Форми юридичної освіти.</p> <p>58. Рівні юридичної освіти.</p> <p>59. Державні стандарти вищої юридичної освіти.</p> <p>60. Професія юриста: загальна характеристика.</p> <p>61. Виникнення та розвиток юридичної професії.</p> <p>62. Поняття та риси юридичної професії.</p> <p>63. Юридична освіта: види, форми, рівні.</p> <p>64. Освітньо-професійні програми юридичної освіти.</p> <p>65. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника вищого юридичного закладу.</p> <p>66. Основні риси юридичної професії.</p> <p>67. Професійне мислення юриста.</p> <p>68. Загальні положення професійної атестації юристів</p> <p>69. Система вищих установ юридичної освіти.</p> <p>70. Система наукових юридичних установ в Україні.</p> <p>71. Поняття правової політики та її загальна характеристика.</p> <p>72. Стан правового розвитку та правової політики у сучасній Україні.</p> <p>73. Поняття ефективності правової політики та шляхи її підвищення.</p> <p>74. Правова ідеологія: основні теоретико-методологічні підходи до визначення поняття.</p> <p>75. Зв'язок правової ідеології з національною ідеєю та політико-правовою доктриною.</p> <p>76. Сутність правової ідеології як складової державницької ідеології</p> <p>77. Особливості формування наукової думки про правову ідеологію та основні етапи її розвитку.</p> <p>78. Сучасні концепції правової ідеології (позитивістський, природничо-правовий, екзистенціалістський та феноменологічного підходи до її трактування).</p> <p>79. Співвідношення правової політики та правової ідеології.</p> <p>80. Поняття і ознаки правової свідомості.</p> <p>81. Поняття і ознаки правової культури.</p> <p>82. Форми правосвідомості та правової культури.</p> <p>83. Правосвідомість і правова культура як детермінанти злочинності.</p> <p>84. Поняття правового виховання та його антикриміногенні можливості.</p>
--	---

<p>Рекомендована література (основна, допоміжна)</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дудченко В. В., Пасечник О. В. Тенденції розвитку сучасного права. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 2. С. 598-601. 2. Загальна теорія права: підручник / за ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2021. 568 с. 3. Загальна теорія права: нормативний курс: підручник / за ред. С. В. Бобровник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 596 с. 4. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів: Медицина і право, 2021. 256 с. 5. Северінова О. Б. Теорія держави і права: навч. посіб. Київ: Дакор, 2021. 104 с.
	<p>Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бондарчук Я. П. Свобода як правова ідея, поняття, принцип. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 3. С. 16-18. 2. Дурнов Є. Поняття та види функцій праворозуміння. Підприємництво, госп-во і право. 2020. № 9. С. 154-159. 3. Оніщенко Н. М. Правові детермінанти як фактори впливу на правовий розвиток: природа та сутнісні аспекти. Правова держава. Київ. 2022. Вип. 33. С. 123-130. 4. Петришин О. В, Гиляка О. С. Права людини в цифрову епоху: виклики, загрози та перспективи. Вісник Національної академії правових наук України. Харків. 2021. Т. 28. № 1. С. 17-35. 5. Федорук Н. С. Публічне право України в умовах постіндустріальної держави. Часопис Київського університету права. 2020. № 2. С. 51-54.
	<p>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний портал Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/ 2. Президент України: http://www.president.gov.ua/ 3. Кабінет Міністрів України: http://www.kmu.gov.ua/control/ 4. Міністерство внутрішніх справ України: https://www.npu.gov.ua/uk/ 5. Міністерство юстиції України: https://minjust.gov.ua/ua 6. Генеральна прокуратура України: www.gp.gov.ua/ 7. Державна фіскальна служба України: http://sfs.gov.ua/ 8. Служба безпеки України: https://ssu.gov.ua/ 9. Рада національної безпеки і оборони України: www.rnbo.gov.ua/ 10. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя: http://kompravpol.rada.gov.ua/ 11. Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності: http://komzakonpr.rada.gov.ua/ 12. Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин: http://kompravlud.rada.gov.ua/ 13. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: http://www.ombudsman.gov.ua/ 14. Конституційний Суд України: http://www.ccu.gov.ua/ 15. Верховний Суд України: http://www.scourt.gov.ua/ 16. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ: http://www.sc.gov.ua/ 17. Європейський суд з прав людини: http://www.echr.coe.int/ 18. Вища рада юстиції: http://www.vru.gov.ua/ 19. Конституційна комісія: http://constitution.gov.ua/ 20. Українська Гельсінська спілка з прав людини: http://helsinki.org.ua/ 21. Харківська правозахисна група: http://khpg.org/

	22. Асоціація адвокатів України: http://www.uaa.org.ua/ 23. Асоціація правників України: http://uba.ua/ 24. Центр політико-правових реформ: http://pravo.org.ua/ 25. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/
--	--